

Asiakaskysymykset

Arla Rannanoja, veroasiantuntija

Milloin itse annettu todistus on saatava ja milloin sitä ei voi hyväksyä?

- Uuden tilin avaamisen edellytyksenä on, että finanssilaitos on saanut asiakkaalta luotettavan itse annetun todistuksen. **Itse annettua todistusta voidaan pitää luotettavana, jos mikään muu tieto** (mukaan lukien kaikki AML/KYC-mukaisesti kerätty dokumentaatio) **ei ole ristiriidassa sen kanssa.**
- Mikäli asiakkaan tiedoissa havaitaan muutoksia, tulee asiakkaalta saada luotettava selvitys itse annetun todistuksen päivittämiseksi ajan tasalle
  - Jos finanssilaitos havaitsee tilinhaltijan olosuhteissa muutoksia, kuten osoitemuutoksen toiseen valtioon, ei finanssilaitos saa itse päätellä tilinhaltijan verotuksen asuinvaltiota tai sen muuttumista (esimerkiksi kun tilinhaltijan osoite on väestötietojärjestelmässä eri kuin finanssilaitoksen asiakastiedoissa oleva osoite).
  - Olosuhteiden muutoksena voidaan pitää myös osoitemuutosta tuntemattomaksi → voi viitata esimerkiksi muuttoon ulkomaille
- Finanssilaitoksen selvittävää olosuhteiden muutos seuraavan 90 kalenteripäivän aikana tai kalenterivuoden viimeiseen päivään (31.12) mennessä, riippuen siitä, kumpi ajankohta on kyseisessä tapauksessa myöhäisempi. Kun asiakkaalta on saatu itse annetun todistuksen päivitys olosuhteissa tapahtuneista muutoksista yllä mainittujen aikarajojen puitteissa, on asiakas raportoitava päivitetyn itse annetun todistuksen tietojen mukaan.
- Mikäli raportoiva finanssilaitos ei pysty hankkimaan vahvistusta alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuudesta tai uutta luotettavaa itse annettua todistusta, sen on kohdeltava tilinhaltijaa siinä valtiossa asuvana, jonka tilinhaltija ilmoittaa asuinvaltiokseen alkuperäisessä itse annetussa todistuksessa. Lisäksi finanssilaitoksen on katsottava tilinhaltijan asuinvaltioksi myös se valtio, joka on mahdollisesti tilinhaltijan asuinvaltio olosuhteissa tapahtuneen muutoksen seurauksena. Tilanteessa, jossa aiemman tilin tilinhaltijalta ei ole saatu itse annettua todistusta, eikä finanssilaitos pysty hankkimaan itse annettua todistusta tai asiakirjanäyttöä lainkaan tai kyseiseen ajankohtaan mennessä, on asiakas raportoitava voimassaolevien tunnusmerkkien osoittamiin valtioihin.
- Asiakaskysymykset koskivat erityisesti opiskelijoita
  - Mikäli asiakas ilmoittaa itse annetulla todistuksella **ulkomaisen osoitteen ja verotusmaakseen Suomen**, on kyseessä ristiriita, joka on selvittävä. Jos asiakas ilmoittaa olevansa opiskelijavaihdossa ulkomailla ja esittää opiskelijatodistuksen, voidaan itse annettua todistusta pitää luotettavana. Asiakasta ei tällöin tarvitse raportoida vuosi-ilmoituksella.
  - Vastaavasti kun ulkomaalainen asiakas ilmoittaa **suomalaisen osoitteen, mutta ei Suomea verotusmaakseen**, on ristiriita selvittävä. Asiakkaan esittäessä opiskelijatodistuksen vakuutuksena opiskelijavaihdossa olemisestaan, voidaan itse annettua todistusta pitää luotettavana (eikä Suomesta muodostu opiskelun aikana asiakkaan verotuksen asuinvaltiota). Asiakas raportoidaan tämän ilmoittamaan verotuksen asuinvaltioon.
- Esimerkkejä itse annetun todistuksen luotettavuudesta (vero.fi ja FATCA/CRS/DAC2 -sivuston UKK)
  - Asiakkaan ilmoittaessa itse annetulla todistuksella ulkomaisen osoitteen, mutta verotusmaakseen Suomen → ristiriita on selvittävä

Kuinka monta kertaa on pyydettävä puuttuvaa TINiä ja miten tämä on dokumentoitava?

- Tilanne koskee aiempia tilejä sekä olosuhteiden muutoksesta johtuvaa tilannetta. Uutta tiliä ei saa avata ilman itse annettua todistusta, jolla mm. tilinhaltijan verotunnisteet kunkin raportoitavan valtion osalta on pyydettävä.
- Kun aiemman tilin kohdalla (tai olosuhteiden muutoksen johdosta uuden tilin kohdalla) finanssilaitos ei saa näitä tietoja, on sen dokumentoitava yhteydenotot asiakkaaseen ja todistetuksi pyrittävä saamaan tiedot asiakkaaltaan. Uusia tilejä ja palveluita ei saa avata ennen kuin tiedot on päivitetty.
  - Oleellista on se, että yhtiö voi luotettavasti selvittää tehdyt toimenpiteet näiden tietojen saamiseksi asiakkaaltaan. (esimerkiksi tietojärjestelmään kirjatut yhteydenottoihin liittyvät lokitiedot, koska on oltu yhteydessä, kuka ja mistä asiasta ym. oman harkinnan ja toteutuksen mukaisesti)
- CRS/DAC2-syventävän ohjeen kohdan 3.2.3 C–E kohdat – Poikkeukset mukaan aiemman tilin tilinhaltijan verotunnistetta (TIN) ja syntymäaika ei tarvitse raportoida, mikäli raportoivalla finanssilaitoksella ei ole kyseisiä tietoja, eikä raportoivan finanssilaitoksen ole tarvinnut kerätä niitä voimassa olleen kansallisen lainsäädännön nojalla (jos on kerätty, niin syntymäaika on raportoitava tieto). Kansallinen lainsäädäntö käsittää esimerkiksi rahanpesusääntelyyn liittyvät vaatimukset. Raportoivan finanssilaitoksen kuitenkin edellytetään pyrkivän kohtuullisin keinoin hankkimaan verotunniste ja syntymäaika aiempien tilien osalta.
- Käsite kohtuullisin keinoin merkitsee aitoa yritystä hankkia raportoitavan tilin tilinhaltijan verotunniste ja syntymäaika. Näiden tietojen hankkimista tulee yrittää vähintään kerran vuodessa. Esimerkkejä kohtuullisista keinoista ovat yritykset ottaa yhteyttä tilinhaltijaan (esim. postitse, kohtaamalla toimistolla henkilökohtaisesti, sähköpostitse tai puhelimitse), mukaan lukien muihin asiakirjoihin sisällytetty tai sähköisesti toimitettu pyyntö. Kohtuulliset keinot eivät kuitenkaan välttämättä edellytä tilin sulkemista, sen käytön estämistä tai käytön muuta rajoittamista.
- Raportoitaessa otettava huomioon vuosi-ilmoitusten tekniset soveltamisohjeet. Mikäli asuinvaltion TIN ei ole finanssilaitoksen tiedossa, käytetään ensisijaisesti suomalaista henkilötunnusta (AML/KYC:n perusteella kerättävä ja säilytettävä tieto).

Suljettujen pääomarahastojen raportointi

- Suljettuja pääomarahastoja koskevat samat huolellisuusmenettely- ja raportointivelvollisuudet kuin muitakin raportointivelvollisia, kun kyseessä on raportoiva finanssilaitos
- Vaikka uusia sijoittajia ei enää merkintäajan jälkeen rahastoon otettaisi, on finanssilaitoksen kuitenkin tunnistettava asiakkaidensa verotuksellinen asuinvaltio ennen uuden tilin avaamista, seurattava asiakkaidensa olosuhteissa tapahtuvia muutoksia sekä annettava Verohallinnolle vuosi-ilmoituksella asiakkaitaan koskevat varallisuus- ja tulotiedot
- Tilanne voi myös muuttua ajan kuluessa, jolloin muutoksiin on reagoitava asianmukaisesti, esim. jos ei enää olekaan suljettu rahasto
- Suljetulla rahastolla enemmän kuin yksi merkitys (edellä kuvailtu tai esimerkiksi toiminnan lopettanut rahasto, ei selviä kysymyksen asettelusta mitä versiota tarkoitettu). Asiasta voi kysyä tarkemmin esimerkiksi yhteydenotolla, jossa voi avata asiaa enemmän.

Kuolinpesien raportointi

- **Tili, jota pitää yksinomaan kuolinpesä, on muu kuin finanssitili (ei-raportoitava tili)**
  - Edellytyksenä on kopio vainajan testamentista tai kuolintodistuksesta. Suomalaisen henkilön osalta riittävänä pidetään myös Väestörekisterikeskuksesta saatua tietoa henkilön kuolemasta.
- **Kuolinpesän edunsaajat on tutkittava ja tunnistettava siinä vaiheessa, kun muu säännöstö sitä edellyttää.** Tällöin kyse ei ole enää vapautetusta yksinomaan kuolinpesän pitämästä tilistä, **vaan yksikkötilistä, joka on tutkittava, tunnistettava ja raportoitava yksikkötilin vaatimusten mukaisesti.** Suomen verolainsäädännön mukaisesti jakamattoman kuolinpesän tiliä käsitellään ja raportoidaan yksikkötilinä ja tilinhaltijan muutos on ohjeessa tarkoitettu olosuhteiden muutos.
- Käytännössä siis silloin, kun finanssilaitoksen on kerättävä kuolinpesän osakkaiden tiedot muun lainsäädännön velvoittamana, on sen **noudatettava asiakkaan tutkimis- ja tunnistamismenettelyn osalta olosuhteiden muutostilanteita koskevia menettelyjä.**
- Kuolinpesän varoja jaettaessa edunsaajat on **tunnistettava viimeistään siinä vaiheessa, kun pesän varat jaetaan tai kuolinpesän varoja käytetään.** Mikäli kuolinpesän varat siirretään vainajan toisessa finanssilaitoksessa olevalle tilille, on siirron saajana toimivan finanssilaitoksen tehtävä huolehtia siitä, että edunsaajat tunnistetaan ennen varojen jakoa tai käyttöä ja nämä raportoidaan asianmukaisesti.
- Ohjeistus miten kp osakas joka ei ole pankin asiakas raportoidaan jos se on raportoitava? -> Asiakaspankki/-finanssilaitos raportoi ja tunnistaa.

KIITOS!